

TEINE PÜHAPÄEV PÄRAST NELIPÜHA AD 2022

1Jh 4:16–21 (Kg 5:9-14 või Tn 5:1–9.13–17.25–30; Lk 16:19–31)

16 [Ja]¹ me oleme tunnetanud ja uskunud armastust, mis Jumalal on meie vastu. Jumal on armastus ja kes püsib armastuses, püsib Jumalas ja Jumal püsib temas.

17 Selles on Jumala armastus saanud meie juures täiuslikuks, et meil oleks julgust kohtupäeval; sest nii nagu on Tema, oleme meiegi selles maailmas.

18 Armastuses ei ole kartust, vaid täiuslik armastus ajab kartuse välja, sest kartuses on karistus, aga kartja ei ole saanud täiuslikuks armastuses.

19 Meie armastame, sest Tema on meid enne armastanud.

20 Kui keegi ütleb: «Mina armastan Jumalat», ja vihkab oma venda, siis ta on valelik, sest kes ei armasta oma venda, keda ta näeb, ei suuda armastada Jumalat, keda ta ei ole näinud.

21 Ja see käsk on meil Temalt endalt, et kes armastab Jumalat, armastagu ka oma venda!

Sissejuhatus

Esimene Johannese kiri erineb enamusest epistlitest selle poolest, et sel puuduvad tavapärase sissejuhatav tervitus ja pöördumine konkreetse adressaadi poole. Samuti ei mainita kirja autori nime (isegi mitte taolisel viisil, nagu teise ja kolmanda kirja alguses, kus autorina nimetatakse «vanemat»). Nii meenutab Johannese esimene kiri pigem jutlust või teoloogilist käsitlust, mille puhul samal ajal on selgelt tuntav konkreetse adressaadi olemasolu – viimast võib järeldada kirja emotsionaalsest, julgustavast ja kohati isegi murelikust toonist.

Sellele, et kirja autoriks on, nagu kinnitab pärimus, apostel ja evangelist Johannes, viitavad eeskätt Johannese evangeeliumile lähedased sõnavara ja käsituslaad. Kiri pärineb tõenäoliselt esimese sajandi lõpukümneni keskpaigast.² Kirjutamise kohaks oli arvatavasti Efesos ning kiri oli mõeldud eeskätt Väike-Aasia kristlastele.

Apostel Johannes kinnitab oma kirjades kahte põhjapanevat usutõde: õpetust Jumalast, kes on meid oma armastuses lunastanud ja uuesti sünnitanud, ning õpetust Jeesusest

¹ EELK Kirikukäsiraamatu Lugemiste raamatus puudub sõna καὶ – «ja» – salmi alguses ei ole mitte ainult sidesõna, vaid sellel on siin kinnitav iseloom. Seda rõhutab ka sõna ἡμεῖς – «meie» – kasutamine originaalis, mida võiks püüda tuua esile ka tõlkes: «Ja meie oleme...».

² Klaus Berger, kes on tuntud Uue Testamendi tekstide tavalisest varasema dateerimise poolest, pakub Johannese esimese kirja koostamisajaks aastat 55, põhjendades seda arvamusega, et kuna kiri teeb Johannese evangeeliumist märksa teravamalt ja välistavamalt vahet õigel ja eksiõpetusel, peab see olema kirjutatud varem, ajal, mil kristlus ei olnud veel laiemalt levinud.

Kristusest, Jumala ainusündinud Pojast, kes on saanud lihaks, s.t tõeliseks inimeseks, ning meid oma vere läbi Jumalaga lepitanud.

Vastandudes teravalt neile, kes püüavad kristlasi eksitada vastupidise õpetusega, näitab apostel selgelt ja ühemõtteliselt, kuidas teha vahet Jumala lastel ja kuradi lastel ehk antikristustel (kristusevastastel): «Kes on valetaja? Eks ju see, kes salgab, et Jeesus on Kristus. Antikristus on see, kes salgab Isa ja Poega. Kes iganes salgab Poja, sellel pole ka Isa; kes tunnistab Poega, sellel on ka Isa. Kellel on Poeg, sellel on elu; kellel ei ole Jumala Poega, sellel pole elu.» (1Jh 2:22j; 5:12)

Siinkohal on oluline märkida, et apostel mitte ei arutle ega argumenteeri, vaid esitab usulauseid kindla ja äratuntud tõena, millele vastu vaidlemine tähendaks kas valetamist või Jumala tembeldamist valetajaks: «Ma ei kirjutanud teile sellepärast, et te tõde ei tea, vaid et te teate seda ning et ühtegi valet ei tule tõe seest. Kes ei usu Jumalat, see on teinud Tema valelikuks, sest ta pole uskunud tunnistust, mille Jumal on andnud oma Poja kohta.» (1Jh 2:21; 5:10)

Esimese Johannese kirja kõrgpunktiks on kahtlemata sõnad: «Jumal on armastus.» (1Jh 4:16). Armastusest Jumala olemusena tuleneb otseselt, et ka Jumala lapsed peavad elama armastuses, mis seisneb eeskätt Jumala käskude pidamises (1Jh 5:3). Armastada tuleb nii seda, kes meid on sünnitanud, s.t Jumalat, kui ka neid, kes nagu meiegi on Temast sündinud: «See käsk on meil temalt endalt, et kes armastab Jumalat, armastagu ka oma venda! Igaüks, kes armastab seda, kes ta on sünnitanud, armastab ka seda, kes Temast on sündinud.» (1Jh 4:21; 5:1)

Johannes innustab kristlasi elama ilma patuta, kuna «ükski, kes püsib Temas, ei tee pattu; ükski, kes teeb pattu, ei ole näinud ega mõistnud Teda» (1Jh 3:6), ent näitab samal ajal, et paraku ei saa keegi tõele truuks jäädes väita, et tal pattu ei oleks: «Kui me ütleme: «Meil ei ole pattu», siis me petame iseendid ja tõde ei ole meis.» (1Jh 1:8)

Seda tõdedes kinnitab apostel kristlasi usus lepitusse ja andeksandmisse, isegi väga raskete pattude puhul: «Mu lapsed, seda ma kirjutan teile, et te ei teeks pattu. Aga kui keegi patustab, siis on meil eestkostja Isa juures, Jeesus Kristus, kes on õige, ning Tema on lepitusohver meie pattude eest, kuid mitte üksnes meie, vaid ka terve maailma pattude eest. Te teate, et tema on ilmunud patte ära kandma ning Temas endas ei ole pattu.» (1Jh 2:1j; 3:5)

Esimene Johannese kiri lõpeb alati ajakohase manitsusega: «Lapsed, hoiduge ebajumalate eest! » (1Jh 5:21)

Keelelisi märkuseid

Oleme tunnetanud – ἐγνώκαμεν – võiks tõlkida ka: «oleme ära tundnud» või isegi «oleme tunda saanud».³ Sõna γινώσκω tähendab «tundma õppima», «tunda saama», «teadma», «mõistma», «taipama».

[Oleme] uskunud – πεπιστεύκαμεν – sõna πιστεύω – «uskuma», «[midagi] tõeks pidama», «[milleski] veendunud olema», «[millelegi oma] usaldust panema» – tuleneb verbist πίθω – «veenma», «veenduma», «veendunud olema», «usaldama», «usalduma», «kuulda võtma», «uskuma».

Armastust – τὴν ἀγάπην – sõna ἀγάπη – «armastus» – tuleneb verbist ἀγαπάω, mis tähendab «armastama», «[kellelegi] head soovima», ka «[kellegi järele] janunema/õhkama».⁴

Kes püsib – ὁ μένων – sõna μένω tähendab «viibima», «paigale jääma», aga ka «püsima [jääma]», «vastu pidama».⁵

On...saanud...täiuslikuks – τετελείωται – sõna τελειόω tähendab «[midagi] lõpule viima», «[midagi] täide saatma», «[midagi] täiuslikuks tegema».

Julgust – παρρησίαν – sõna παρρησία koosneb sõnadest πᾶς – «iga», «kõik» – ja ῥέω – «rääkima», «kõnelema» – ning tähistab eeskätt julgust kõnelda, kõhklematult ja söakalt tõesest tunnistust anda.⁶

Kohtupäeval – ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως – sõna κρίσις tähendab «eraldamine», «lahutamine», «lõhestamine», «läbikatsumine», «valikutegemine», «kohtumõistmine», «[hukkamõistev] kohtuotsus».

Maailmas – ἐν τῷ κόσμῳ – sõna κόσμος tähistab korrastatud ilmaruumi, maailma, ülekanutult ka inimkonda, samuti maailma («selle ilma») asjadekorraldust. Johannese kirjades on sellel sõnal enamasti negatiivne, vaenulik tähendusvarjund («jumalatu maailm»).

³ 1968. aasta piiblitõlkes: «oleme tundma õppinud»; 1989. aasta Uues Testamendis: «oleme taibanud».

⁴ Sarnase tähendusvarjundiga on heebrea בָּרָא – «armastama», «[kellegi järele] õhkama».

⁵ 1968. aasta piiblitõlkes: «kes jääb».

⁶ Tegemist on Johannese esimesele kirjale üsna iseloomuliku sõnaga: peame püsima Kristuses, et meil oleks Tema tulemisel julgus, mitte häbi (1Jh 2:28); kui meie süda meid ei süüdistata, siis on meil julgus Jumala ees ja me saame Temalt, mida palume (1Jh 3:21j); kui palume Teda Tema tahtmist mööda, siis Ta kuuleb meid (1Jh 5:14).

Ajab...välja – ἔξω βάλλει – sõna βάλλω tähendab «viskama», «heitma», «pilduma».⁷

Karistus – κόλασιν – sõna κόλασις tähendab «karistus», «nuhtlus», selle üheks tähendusvarjundiks on karistatava alandamine.⁸

On meid enne armastanud – πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς – võiks tõlkida ka: «armastas meid esimesena».

Valelik – sõna ψεύστης tähendab «valetaja», «pettur», «reetur».⁹

Keda ta näeb – ὃν ἑώρακεν – «keda ta on näinud».

Ei suuda – οὐ δύναται – sõna δύναμαι tähendab «võimeline olema», «suuteline olema», «[millekski piisavat] jõudu omama».¹⁰

Käsk – τὴν ἐντολήν – sõna ἐντολή – «käsk», «korraldus» – tuleneb seesütlevast eessõnast ἐν ja sõnast τέλος – «lõpp», «eesmärk».¹¹

Temalt endalt – ἀπ' αὐτοῦ – «Temalt».

Sisuline analüüs

Johannese esimese kirja neljas peatükk algab manitsusega, et kirja lugejad, kelle poole autor pöördub sõnaga ἀγαπητοί – «armsad» või «armastatud» –, ei usaldaks iga vaimu, vaid katsuksid vaimud läbi ja usaldaksid ainult neid, kes tunnistavad «Jeesust Kristust lihasse tulnuna», sest «ükski vaim, kes seda Jeesust ei tunnista, ei ole Jumalast, vaid see on antikristuse oma» (1Jh 4:1–3).

Apostli manitsus ei piirdu aga tõe ja õige usu tunnistamisega, vaid ta lisab koheselt sama möödapääsmatult vajalikuna armastuse, «sest armastus on Jumalast ja igäiks, kes armastab, on sündinud Jumalast ja tunneb Jumalat», ning «kes ei armasta, see ei ole tundnud Jumalat, sest Jumal on armastus» (1Jh 4:7j).

⁷ 1989. aasta Uues Testamendis: «välistab».

⁸ 1739. aasta Piiblis: «wallo»; 1968. aasta piiblitõlkes: «nuhtlust».

⁹ Johannese esimene kiri räägib kolmest suurest vales: 1. öelda, et ollakse osaduses Jumalaga, kuigi tegelikult käiakse pimeduses (1Jh 1:6; 2:4); 2. väita, et kellelgi on Isa, salates samal ajal Poega ja Tema jumalikkust (1Jh 2:22j); 3. kinnitada, et armastatakse Jumalat, ehkki vihatakse oma venda (1Jh 4:20).

¹⁰ Muuhulgas tulenevad siit ka lõhkeainet tähistav sõna «dünamiit» ja elektrigeneraatorit tähistav sõna «dünamo».

¹¹ Niisiis on tegemist millegi teostamiseks, täitmiseks, saavutamiseks antud käsu, korralduse või juhisega.

Jumala «defineerimisele» armastusena järgneb armastuse defineerimine: «Jumala armastus meie vastu on saanud avalikuks selles, et Jumal oma ainusündinud Poja on läkitanud maailma, et me Tema läbi elaksime. Selles on armastus – ei, mitte selles, et meie oleme armastanud Jumalat, vaid et Tema on armastanud meid ja on läkitanud oma Poja lepitushvriks meie pattude eest.» (1Jh 4:9j) Johannese arusaama järgi Jumala armastus inspireerib meie armastust, on meie armastuse allikas ja määratleb ka meie armastuse tõelise olemuse: armastus on eeskätt ja üle kõige eneseandmine.¹²

Esimese Johannese kirja neljanda peatüki teine pool (1Jh 4:11–21) jaguneb kaheks üsna sarnaseks osaks, millest annab ülevaate järgnev tabel:

1Jh 4:11	Mu armsad, kui Jumal meid nõnda on armastanud, siis oleme ka meie kohustatud armastama üksteist.	1Jh 4:19 1Jh 4:21	Meie armastame, sest Tema on meid enne armastanud. Ja see käsk on meil Temalt endalt, et kes armastab Jumalat, armastagu ka oma venda!
1Jh 4:12	Jumalat ei ole keegi iial näinud. Kui me üksteist armastame, siis püsib Jumal meis ja Tema armastus on saanud meis täiuslikuks.	1Jh 4:20	Kui keegi ütleb: «Mina armastan Jumalat», ja vihkab oma venda, siis ta on valelik, sest kes ei armasta oma venda, keda ta näeb, ei suuda armastada Jumalat, keda ta ei ole näinud.
1Jh 4:13	Sellest me tunneme, et me püsime Temas ja Tema meis, et Ta on andnud meile osa oma Vaimust.	1Jh 4:16a	Ja me oleme tunnetanud ja uskunud armastust, mis Jumalal on meie vastu.
1Jh 4:14j	Ja me oleme näinud ja tunnustame, et Isa on läkitanud Poja maailma Päästjaks. Kes iganes tunnustab, et Jeesus on Jumala Poeg, selles püsib Jumal ning Tema püsib Jumalas.	1Jh 4:17j	Selles on Jumala armastus saanud meie juures täiuslikuks, et meil oleks julgust kohtupäeval; sest nii nagu on Tema, oleme meiegi selles maailmas. Armastuses ei ole kartust, vaid täiuslik armastus ajab kartuse välja, sest kartuses on karistus, aga kartja ei ole saanud täiuslikuks armastuses.
1Jh 4:15	Kes iganes tunnustab, et Jeesus on Jumala Poeg, selles püsib Jumal ja Tema püsib Jumalas.	1Jh 4:16b	Jumal on armastus ja kes püsib armastuses, püsib Jumalas ja Jumal püsib temas.

Jumala armastus seisneb ja teostub selles, et Jumal on läkitanud oma Poja maailma Päästjaks, andnud Ta lepitushvriks meie pattude eest. Armastus on eneseandmine, enda täielik andmine armastatu eest kuni lõpuni. Aga mitte ainult *armastatu eest*, vaid

¹² Erinevalt tavakäsitlest, mille kohaselt armastus olla eeskätt meeldivuse ja kiindumuse tunne. On oluline meeles pidada, et traditsiooniline kristlik filosoofia ei paiguta armastust mitte tunnete, vaid tahte valdkonda.

ka *armastatule*. Apostel rõhutab, et Jumal on andnud meile [osa] oma Vaimu[st], võttes meid seeläbi omaenda eluasemeks – selleks, et meisse jääda või meis püsida.

Kuna Jumal on armastus, siis lähtub sellest, et Jumal on võtnud meid oma eluasemeks ja püsib meis, täiesti enesestmõistetava ja vältimatu järeldusena, et ka meie peame elama ja püsima Jumalas ja armastuses.

«Jumalat ei ole – Tema inimmeeltele haaramatus jumalikkuses – keegi iial näinud» (vrd 1Jh 4:12), küll aga võib apostel Johannes isiklikult kinnitada, et tema ja teised apostlid on oma silmaga näinud, vaadelnud ja koguni käega katsunud Tema lihakssaanud armastust Jeesuses Kristuses. Seda tähendabki, et Jumala armastus on «saanud meie juures täiuslikuks» – see on meie juures teostunud, teoks ja tõeks saanud, aktualiseerunud Jumala lunastusteos, mis leidis aset Jeesuses Kristuses, kes «oli Isa juures ja on saanud meile avalikuks» (vrd 1Jh 1:1–3). See, et me oleme, apostli sõnul, «tunnetanud ja uskunud armastust» (1Jh 4:16), ei ole midagi muud kui paar salmi varem kinnitatu: «Me oleme näinud ja tunnistame, et Isa on läkitanud Poja maailma Päästjaks.» (1Jh 4:14)

Ainult sellel – Jumala armastusel ja Kristuses teostunud lunastusel – rajanevad meie usk, julgus ja usujulgus: «Jumal ei ole ju läkitanud oma Poega maailma, et Ta kohut mõistaks maailma üle, vaid et maailm Tema läbi päästetaks. Kes Temasse usub, selle üle ei mõisteta kohut, ja kes ei usu, selle üle on kohus juba mõistetud, sest ta ei ole uskunud Jumala ainusündinud Poja nimesse.» (Jh 3:17j) Meil ei ole vaja karta kohtumõistmist, kuna Jumal on «ustav ja õige, nõnda et Ta annab andeks meie patud ja puhastab meid kogu ülekohtust» (1Jh 1:9). Meil ei ole vaja karta ka maailma, sest isegi kui meid maailmas ahistatakse, võime olla julged, kuna Kristus, meie Päästja, on «maailma ära võitnud» (Jh 16:33).

Kinnitusega, et «nii nagu on Tema, oleme meiegi selles maailmas» (1Jh 4:17), peab Johannes silmas ehk sama, mida apostel Paulus väljendab Rooma kirjas sõnadega: «Sest ma olen veendunud, et ei surm ega elu, ei inglid ega peainglid, ei praegused ega tulevased, ei väed, ei kõrgus, ei sügavus ega mis tahes muu loodu suuda meid lahutada Jumala armastusest, mis on Kristuses Jeesuses, meie Issandas.» (Rm 8:38j)

Vastupidine, taolisele lapselikult usaldavale julgusele vastanduv kartus, oleks õigupoolest usaldamatus Jumala ja Tema armastuse suhtes. Ei saa läheneda armastuses Jumalale, samal ajal Tema eest hirmuga peitu pugedes. See, kes ei usalda Jumalat – ega Tema armastust –, «ei ole saanud täiuslikuks armastuses» (1Jh 4:18), vaid teeb Jumalale ülekohtu, teeb Ta lausa valetajaks: «Kui me võtame vastu inimeste tunnistuse, siis Jumala tunnistus on suurem, sest see on Jumala tunnistus, et Ta on andnud tunnistuse oma Poja kohta. Kes usub Jumala Pojasse, sellel on see tunnistus olemas enese sees. Kes ei usu Jumalat, see on teinud Tema valelikuks, sest ta pole uskunud tunnistust, mille

Jumal on andnud oma Poja kohta. Ja see tunnistus on: Jumal on andnud meile igavese elu ja see elu on Tema Pojas.» (1Jh 5:9–11)

Kahtlemata ei ole Jumala armastamine mingi teene Tema ees, vaid «meie armastame, sest Tema on meid enne armastanud» (1Jh 4:19). Me armastame Jumalat, kuna Tema on meid esimesena armastanud. Armastus on meie vastus Jumalale – viimselt ainus mõeldav ja adekvaatne vastus –, ning me ei armasta Teda mitte sellepärast, et meie oleksime head või et me justkui arvaksime Jumalat oma armastuse vääriliseks, vaid igasugune armastus ongi üleüldse võimalik ainult seetõttu, et Jumal on hea, et Jumal on armastus, et Ta on meid armastanud ja armastab meid ning on teinud võimalikuks, et ka meie Temasse uskudes ja Teda lapselikult usaldades Teda armastame.

Igavene elu – võiksime öelda ka: tõeline elu – on võimalik üksnes siis, kui jääme Jumalasse ja püsime Jumalas, kui Tema elab meis ja meie Temas. Kuna Jumal on armastus, siis tähendab see, et tõeline ja igavene elu on võimalik vaid siis, kui elame armastuses ja armastus püsib meis.

Armastuses elamine ja sellesse jäämine tähendab, et nagu Jumal on armastus, nii saab armastus lahutamatuks osaks ka inimese olemusest, nõnda et ta ei saa enam vihata, ei ole enam võimeline oma venda vihkama. Ja kui ta siiski vihkab, siis see tähendab, et temas ei ole armastust või – kui siin on võimalik mingit möödust teha – armastus temas ei ole saanud veel täiuslikuks, kuna temas on veel ruumi millelegi muule peale armastuse – millelegi, mis otseselt vastandub armastusele.

Kui defineerime armastust täiusliku eneseandmisena, siis on äärmiselt kaheldav, kas on võimalik rääkida tõelisest armastusest (või vähemalt jumalikust armastusest) kelleski, kes mitte ainult ei ole valmis ennast teise eest andma, vaid teist vihkab. Johannes näib olevat üpriski veendunud, et see ei ole mõeldav: «Kui keegi ütleb: «Mina armastan Jumalat», ja vihkab oma venda, siis ta on valelik, sest kes ei armasta oma venda, keda ta näeb, ei suuda armastada Jumalat, keda ta ei ole näinud.» (1Jh 4:20)

Me teame, kes on «valetaja ja vale isa» – see on kurat, kes on «mõrtsukas algusest peale» (Jh 8:44). Täpselt nii iseloomustab Johannes neid, kes vihkavad oma vendi, näidates kohe ka ainsat reaalselt alternatiivi: «Igaüks, kes vihkab oma venda, on mõrvar, ja te teate, et ühelgi mõrvaril ei ole igavest elu, mis temasse jääks. Armastuse me oleme ära tundnud sellest, et Kristus on jätnud oma elu meie eest; ning meie oleme kohustatud jätma oma elu vendade eest.» (1Jh 3:15j)

Apostel nimetab seda Jumala või Kristuse käsuks: «Ja see käsk on meil Temalt endalt, et kes armastab Jumalat, armastagu ka oma venda!» (1Jh 4:21) Sõna ἐντολή – «käsk», «korraldus», «ettekirjutus» – kaastähenduseks on eesmärgipärasus. Nii võiksime siin veidi vabamalt tõlkides kõnelda mitte niivõrd käsust, kuivõrd eeskujust, sest vähemalt

tavakõnepruugis assotsieerub sõna «käsk» millegi samasugusega nagu see, millest oli negatiivselt juttu paar salmi eespool: «Armastuses ei ole kartust, vaid täiuslik armastus ajab kartuse välja, sest kartuses on karistus, aga kartja ei ole saanud täiuslikuks armastuses.» (1Jh 4:18)

Mitte käsu peale ei pea inimene Jumalat ja oma venda armastama, vaid seetõttu, et teda haarab ja inspireerib Jumala enda armastus, kes ei ole jätnud midagi andmata tema lunastamiseks, ja et temas elab seesama Jumala armastus, mis on Püha Vaimu läbi Tema südamesse valatud (vrd Rm 5:5) ning milles püsimine on ainus võimalus tõelisest ja igavesest elust osa saamiseks.

Või veelgi enam: milles püsimine ongi ainus tõeline elu.

Jutluseks

EELK Kirikukäsiraamatu Jumalateenistuste käsiraamatu järgi on teise Nelipühale järgneva pühapäeva teemaks «Kaduvad ja kadumatud aarded». Sissejuhatavas tekstis öeldakse muuhulgas: «Rikkuste ihaldamine juhib isekusest kasvavatele tegudele, Jumala armastus juhib Tema tahte kohasele teenivale elule. Selles on Kristus meie eeskujuks. Tema oli rikas, kuid Ta sai vaeseks, et meid rikkaks teha.»

Keskajast pärineva, eeskätt Põhja-Euroopas levinud traditsiooni järgi esimeseks pühapäevaks pärast Kolmainupüha nimetatud pühapäeva traditsiooniliseks Evangeeliumiks (Lk 16:19–31) on Jeesuse tähendamissõna nimetust rikkast mehest ja vaesest Laatsarusest, mida EELK Kirikukäsiraamatu lugemiskava järgi loetakse esimesel lugemisaastal, nagu ka traditsioonilist Epistlit (1Jh 4:16–21), mis kõneleb jumala- ja vennaarmastuse lahutamatu ühtekuuluvusest.

Esimese lugemisaasta Vana Testamendi lugemiseks on kas rikkusest kui mitte õnnistusest, vaid pigem nuhtlusest kõnelev lõik Koguja raamatust (Kg 5:9–14) või Taanieli raamatu jutustus kuningas Belsassari õnnetult lõppenud pidusöömaajast (Tn 5:1–9.13–17.25–30), millel kuningas püüdis tõsta end Jumala kõrgusele, ent pidi kuulma sõnu «vaetud ja leitud kerge olevat». Kumbagi Vana Testamendi lugemist ei ole lihtne siduda Epistliga – võib-olla võiks kõiki lugemisi ühendavaiks mõisteiks olla enesekesksus ja elunaudingute esikohale seadmine, millega kipub enamasti kaasnema kui mitte otseselt oma ligimesele liiga tegemine, siis vähemalt hoolimatus oma ligimese suhtes ja tema vajaduste mitte märkamine. Samuti võib mõelda sellele, et inimesed kipuvad tihti peale arvama, nagu oleksid nad Jumala õnnistust ja head käekäiku väärt – ning et need, kes on sellest ilma jäetud, justkui ei olekski selle väärilised.

Epistli üle jutlustades tuleks põhitähelepanu pöörata siiski mitte moraliseerimisele, vaid Jumala ennastandvale ja teenimatule armastusele, mis on teostunud ja saanud

avalikuks Kristuse lunastusteos. Kuna armastuse mõiste on tänapäeval üsnagi devalveerunud, tuleks püüda selgitada selle tõelist tähendust, näidates ühtlasi, et kuigi armastus Jumala ja venna vastu on, nagu apostel rõhutab, Kristuse käsk, ei ole see siiski niivõrd miski, mida me *peame tegema*, kuivõrd miski, mida me – kui oleme tõelised kristlased ja Jumala lapsed – ei tohiks olla suutelised *mitte tegema*. Sest see ei ole mitte meie, vaid Jumala armastus. Jumal on armastus, ning kui Ta elab ja püsib meis, siis viimselt on Tema ka see, kes meie sees ja meie kaudu armastab.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Jumal on armastus. Kui Pühakiri kõneleb armastusest, ei pea ta silmas mitte tunnet, vaid tahet: armastus on enda täielik andmine armastatule, tema heaks ja tema eest. Kristlik usk kinnitab, et taoline armastus kuulub lahutamatu Jumala olemuse juurde: me usume Jumalasse, kes on meid nõnda armastanud, et on andnud oma ainusündinud Poja meie lunastuseks, lepitushvriina meie pattude eest. Jumal armastab meid – see on meie usu ja julguse, meie usujulguse ja usalduse ainus allikas ja vankumatu alus.
2. Jumal on meid armastuses oma eluasemeks võtnud: Ta on andnud meile oma Vaimu, Ta on meid uuesti sünnitanud, Ta tahab elada ja püsida meie sees – et meie võiksime Temasse jäädes elada Temas tõeliselt ja igavesti. Ka see kuulub tõelise armastuse juurde: tahe olla alati ja jäädavalt koos oma armastatuga. Ainus mõeldav vastus Jumala ennastandvale armastusele saab olla enda täielik üleandmine Jumalale, lapselikus usalduses, kartuseta kohtu ja karistuse ees, teades, et mitte miski ei saa meid Jumala armastusest lahutada – ei meie enda patt, mille Jumal meile andeks annab, kui oma patud tunnistame (1Jh 1:9), ega ka maailma viha ja ahistus. Kristus on töotanud, et Ta on maailma ära võitnud (Jh 16:33), ja samamoodi kinnitab apostel Johannes, et meie usk Temasse on maailma ära võitnud (1Jh 5:4).
3. Armastus kas on või seda ei ole. Inimene, kes elab armastuses ja kelles elab armastus, ei saa teisiti kui armastada – nii Jumalat kui oma ligimest, oma venda. Inimene, kes vihkab oma venda, valetab, kui ütleb end armastavat Jumalat. See ei tähenda ühesuguseid *tundeid* kõigi inimeste suhtes – see tähendab *tahet* ja valmisolekut loovutada ennast oma kaasinimese eest samamoodi, nagu Kristus loovutas ennast meie eest. See tähendab oma ligimese märkamist – eeskätt tema vajadustes – ning temaga selle jagamist, mida ta vajab. See võib olla midagi ainelist, aga ka midagi emotsionaalset või vaimset. Eeskätt on see aga oma ligimese nägemine samapalju inimesena, kui me ise oleme – Jumala näo järgi ja Tema sarnaseks loodud inimesena, Jumala kätetöona, kelle eest Jumala Poeg on nagu meiegi eest oma vere valanud ja elu andnud. Üskõiksus oma ligimese suhtes – vihast rääkimata –, näitab, et meis ei ole armastust. Kui meis ei ole aga armastust, siis ei ole meis Jumalat. Ja kui meis ei ole Jumalat, siis ei ole meis elu. «Jumal on armastus ja kes püsib armastuses, püsib Jumalaga ja Jumal püsib temas.» (1Jh 4:16)